

Behov for kontakt etter undersøkelsen:

Gastromedisinsk poliklinikk
Hverdager kl.10.00 –11.30 og 13-14:30.

Telefon: 22 11 94 06

Da kommer du i kontakt med en sekretær, forklar problemet ditt og sekretær vil gi beskjed til en sykepleier som tar kontakt med deg.

UTSTYR

Sondemat kjøpes på apoteket. Trenger du mer utstyr og bor hjemme, kan dette bestilles og hentes på Behandlingshjelpemiddelsentralen på Ullevål sykehus, bygg 15, inngang D, Kirkeveien 166, 0407 OSLO
Tlf: 23 01 65 04
Fax: 23 01 65 06

Åpningstid for telefon og besøksekspedisjon: Mandag - onsdag kl 08.30 - 14.30
Torsdag kl 08.30 - 16.30 (til 14.30 i ferier)
Fredag kl 08.30 - 14.00

Se også behandlingshjelpemidler.no

Gastromedisinsk avdeling, Ullevål sykehus

Medisinsk klinikk

Oppmøtested: Ullevål sykehus, Gastromedisinsk poliklinikk; bygg 6 - inngang 6A. 3.etg., ekspedisjon rom 3091.
Postadresse: Oslo universitetssykehus HF, Ullevål sykehus, Gastromedisinsk poliklinikk, postboks 4959 Nydalen, 0424 Oslo.
Telefon: 22 11 94 06; mandag til fredag kl.10.00 – 11.30 og 13.00 – 14.30. Sentralbord: 02770
E-post til gastromedisinsk poliklinikk: gastromedisinsk.poliklinikk@ous-hf.no

Målgruppe: Pasienter til undersøkelse

Utgiver: Gastromedisinsk avdeling

Trykk: Lokal utskrift

Foto: Line HolandOslo universitetssykehus©2014

Dato: 20.10.2015

Til deg som har fått lagt inn

Perkutan endoskopisk

GASTROSTOMI

GASTROSTOMISONDE MED ballong

Du har i dag _____ fått anlagt en gastrostomisonde. Din gastrostomisonde har en ballong med vann som holder sonden på plass på innsiden. Det er også noen sting festet til huden. Disse skal løse av seg selv etter 3-4 uker.

Gastrostomisonden er av merke/type _____ og har tykkelse _____ French (Fr) Ytre stoppeplate er plassert på _____ cm

Gastrostomisonden kan brukes så lenge den fungerer og så lenge du har behov for den. Vi anbefaler at du alltid har en ekstra gastrostomisonde hjemme.

De første dagene etter undersøkelsen kan du føle deg litt oppblåst og ha smerter der gastrostomien har blitt lagt inn, men dette går over etter noen dager. Oppstart av sondeernæring, vann og medisiner kan starte tidligst etter 4 timer.

DAGLIG STELL AV GASTROSTOMISONDEN

Det er viktig at du vasker hendene dine før du tar på gastrostomisonden. Gastrostomisonden og huden under platen bør vaskes daglig med lunkent vann eventuelt med litt såpe. Det er viktig at huden holdes tørr og ren hele døgnet. Fuktighet rundt gastrostomien kan føre til hudirritasjon og infeksjon. Det anbefales at du daglig roterer på gastrostomisonden, for å forhindre sårdannelse.

Stoppeplaten på utsiden av magen skal sitte **0,5-1,0 cm** fra huden. Ikke legg kompress under platen. Det er for at gastrostomien ikke skal bli for stram, og at kompressen

ikke skal holde på fuktighet som kan føre til sår. Vektoppgang/-nedgang vil medføre at man må etterstille stoppeplaten på gastrostomisonden. Følg med om huden rundt gastrostomien blir rød, om det blir hevelse, smerter, sårpuss/sekresjon eller om det lekker ut fra kanalen. Dersom du opplever slike problemer kan du ta kontakt med hjemmesykepleien eller fastlegen din. Etter fire dager kan du dusje, men unngå å bade til kanalen er grodd (ca. fire til seks uker) etter at gastrostomisonden ble innlagt første gang.

Vi anbefaler at du ikke fester slangen til huden med plaster de første ukene for å unngå at stomikanalen gror skjevt.

Du må skifte vannet i ballongen ukentlig. Bruk lunkent springvann. Anbefalt vannmengde står på gastrostomisonden. Er ballongen ødelagt må du skifte gastrostomisonde.

Gastrostomisonden skal ikke tas ut før det har gått seks uker. Etter seks uker anbefaler vi at gastrostomisonden tas ut og vaskes hver 14 dag. Sett en 10ml sprøyte i ballongporten (BAL), trekk ut vannet. Trekk gastrostomisonden forsiktig ut og vask den i lunkent springvann. 3-4 timer før du gjør dette, må du ikke ta sondemat, spise eller drikke. Gastrostomisonden bør ikke være ute lenger enn 20 minutter, da er det fare for at gastrostomikanalen vil begynne å lukke seg. En ny eller samme gastrostomisonde føres forsiktig gjennom gastrostomikanalen, 2-3cm lenger inn enn der stoppeplaten skal sitte. Dette er for å unngå at ballongen blåses opp i gastrostomi-kanalen. Ballongen fylles

med anbefalt vannmengde (springvann) i ballongporten og stoppeplaten strammes slik at den sitter 0,5-1,0 cm fra huden. Det kan være praktisk å bruke to sonder om hverandre, slik at har en ren sonde som du setter inn umiddelbart.

MEDISINER

Det er mulig å ta tabletter gjennom gastrostomisonden. Da må de knuses godt og blandes med vann før du setter dem inn i gastrostomisonden. Kapsler må åpnes før innholdet blandes med vann. Ta kontakt med fastlegen din eller apoteket for å avklare om tablettene du står på kan knuses/åpnes og gis gjennom gastrostomisonden. Finnes legemiddelet i flytende form eller plaster er dette å foretrekke.

Det er viktig å skylle rikelig med lunkent springvann med en ren sprøyte etter at du har tatt legemidler. Sørg for at det ikke ligger medikamentrester i slangen. Pass på at du ikke setter medikamenter i ballongporten. Ballongen vil i tilfelle gå i stykker.

ERNÆRING

Følg ernæringsopplegget som er laget for deg. Når du får sondeernæring er det viktig at du sitter godt oppreist eller har overkroppen godt hevet. Skyll alltid med minst 100 ml lunkent springvann etter bruk. Gastrostomisonden skal alltid være fri for sondemat. Har du kontinuerlig sondeernæring må gastrostomisonden skylles med 50 ml vann hver 8. time.

HVILKE KOMPLIKASJONER OG PROBLEMER KAN OPPSTÅ?

Tett sonde

Skulle gastrostomisonden tette seg kan man forsøke å rulle slangen fram og tilbake mellom fingrene, eller forsøke å trekke innholdet tilbake i en sprøyte. Forsøk deretter å skylle med en 60ml sprøyte med varmt vann. Hvis dette ikke løser problemet kan du bytte gastrostomisonde.

Skulle du være uheldig å få dratt ut gastrostomisonden, vil kanalen begynne å lukke seg med en gang. Da må du sette inn reservesonden. Har du ikke en ny sonde kan du bruke den gamle og holde den fast med tape eller plaster inntil ny sonde er plassert.

Lekkasje og hudproblemer

Sjekk om platen sitter 0,5-1,0 cm fra huden, at vannmengden i ballongen er riktig og at ballongen er inntakt. Blir huden sår og rød rundt gastrostomien kan du smøre med Barrierekrem (kjøpes reseptfritt på apotek). Prøv eventuelt med lokal sårbehandling som antibiotikasalve.

Diaré og oppblåsthet

Det kan hjelpe å bytte type sondemat eller senke hastigheten og mengden. Hvis det ikke hjelper kan du kontakte fastlegen din eller ernæringsfysiolog.

Ødelagt koblingstykkje

Koblingstykkjet på enden av gastrostomien kan noen ganger bli ødelagt. Da må du bytte gastrostomisonden.